Raadsvoorstel

Raadsvergadering d.d.	23 november 2026
Zaaknummer	564406
Portefeuillehouder	Wethouder C. Ponne
Onderwerp	Evaluatie ITGWO 2026

Beslispunten

1. Kennis te nemen van de memo's (bijlage 7 en 8) waarin wordt teruggeblikt op zowel de aanbevelingen aan de gemeente als aan ITGWO uit de evaluatie+ ITGWO 2024;
2. Te besluiten nu geen nieuwe evaluatie naar ITGWO uit te voeren;
3. Na de editie van 2028 met de raad in gesprek te gaan over de wens en de mogelijke vorm van een nieuw onderzoek naar ITGWO;
4. Met de organisatie van ITGWO af te stemmen dat er drie klankbordmomenten voor inwoners worden georganiseerd voorafgaand aan de editie van 2027.

Samenvatting

In 2023/2024 is er een evaluatie+ naar het festival Into the Great Wide Open (ITGWO) uitgevoerd. In het algemeen concludeerde het onderzoeksbureau dat het draagvlak voor ITGWO meer positief is dan negatief, maar de balans is fragiel. Met dat laatste werd bedoeld dat werd verwacht dat wanneer er niks gedaan wordt met de geuite zorgen, het draagvlak in de komende jaren zou kunnen afnemen. In het Coalitieakkoord 2026-2030 is de opdracht meegegeven om opnieuw in 2026 een evaluatie van het festival ITGWO uit te voeren. Door zowel de organisatie van ITGWO als de gemeente is teruggeblikt op de aanbevelingen uit de evaluatie+ van twee jaar geleden. Aan alle aanbevelingen is op positieve wijze invulling gegeven en er zijn wat betreft betrokkenheid tussen het eiland en het festival grote stappen gezet. Daarom stelt het college aan de raad voor om te besluiten nu geen nieuwe evaluatie naar ITGWO uit te voeren en na de editie van 2028 hier opnieuw met de raad een gesprek over te voeren. Om het gesprek tussen de organisatie van ITGWO en de inwoners nog verder te stimuleren, worden er drie klankbordmomenten voor inwoners georganiseerd voorafgaand aan de editie van 2027.

Aanleiding

In 2023/2024 is er een evaluatie+ naar het festival Into the Great Wide Open (ITGWO) uitgevoerd door Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd (bijlage 1, 2 en 3). De hoofdvraag die in de evaluatie+ centraal stond, is: "Worden de geuite bezwaren op het eiland ten opzichte van het festival Into the Great Wide Open breder gedragen en zo ja, wat zijn de gevoelige aspecten?". In het algemeen concludeerde het onderzoeksbureau dat het draagvlak voor Into the Great Wide Open meer positief is dan negatief, maar de balans is fragiel. Met dat laatste werd bedoeld dat werd verwacht dat wanneer er niks gedaan wordt met de geuite zorgen, het draagvlak in de komende jaren zou kunnen afnemen.

In navolging van het rapport van de evaluatie+ ITGWO 2024 is in april 2024 een memo naar de raad gestuurd met een reactie vanuit het college op de aanbevelingen voor gemeente Vlieland (bijlage 4).

Vervolgens is tijdens de raadsvergadering van 24 november 2025 naar aanleiding van de Beleidsnota cultuur een motie van Lijst Stuivenga unaniem aangenomen betreffende het onderzoek naar ITGWO (bijlage 5). Daarin is het college het volgende gevraagd: "*Na de editie van ITGWO in 2026 een rapportage op te stellen waarin wordt aangeven welke effecten de aanbevelingen hebben gehad, die gedaan zijn in het rapport van de evaluatie+ ITGWO uit 2024.*"

Daaropvolgend is in het Coalitieakkoord 2026-2030 de volgende opdracht meegegeven: "*Organiseer in 2026, in nauw overleg met de gemeenteraad, een evaluatie van het festival ITGWO, waarbij de feitelijke evaluatie wordt uitbesteed aan een onafhankelijke externe partij.*" Gezien de te korte tijd om nog tijdens de editie 2026 van het festival een onderzoek uit te laten voeren, is aan de fracties voorgesteld om (bijlage 6):

1. Conform de motie van Lijst Stuivenga na de editie van 2026 een rapportage op te stellen over het effect van de aanbevelingen uit het onderzoek. Dit betreft zowel aanbevelingen voor ITGWO als voor de gemeente en is in de bijlage bijgevoegd.
2. Na het verschijnen van de rapportage een raadsvoorstel voor te leggen over het uitvoeren van een evaluatie van ITGWO, conform het coalitieakkoord. Op basis van offertes worden de kosten inzichtelijk gemaakt en de onderzoeksmethode toegelicht.

Beoogd resultaat

Een besluit over de noodzaak van het nogmaals uitvoeren van een evaluatie naar ITGWO gezien de voorliggende memo's over hoe opvolging is gegeven aan de aanbevelingen uit de vorige evaluatie.

Relatie met omgevingsvisie

In de omgevingsvisie Vlieland is leefbaarheid een belangrijk thema. Om een omgeving te creëren waarin mensen goed en prettig kunnen leven is betaalbaar en toegankelijk cultuuraanbod van groot belang. Het festival Into The Great Wide Open is onderdeel van het cultuuraanbod op Vlieland.

Argumenten

1.1 De aanbevelingen zijn op positieve wijze door ITGWO en de gemeente opgevolgd

Uit de evaluatie+ van 2024 concludeerde het onderzoeksbureau dat het draagvlak voor Into the Great Wide Open destijds meer positief was dan negatief, maar de balans was fragiel. Er werd benadrukt dat het van belang was om aan de slag te gaan met de geuite zorgen. Hoe hier invulling aan is gegeven door zowel de organisatie van ITGWO als de gemeente is te lezen in bijlage 7 en 8 aan de hand van de aanbevelingen uit de evaluatie. Door ITGWO wordt onder andere ingegaan op het betrekken van het dorp en de lokale middenstand, het geluidsniveau en de communicatie over het festival naar de vrijwilligers en de inwoners. Door de gemeente wordt informatie gegeven over onder ander de timing van het festival, het aantal bezoekers en de noodzaak van herhaalonderzoek. In deze stukken is te lezen dat aan de aanbevelingen op positieve wijze invulling is gegeven. Met elke aanbeveling is aan de slag gegaan en zijn er wat betreft betrokkenheid tussen het eiland en het festival grote stappen gezet.

2.1 Er zijn geen signalen dat het draagvlak is verslechterd

Een festival zoals ITGWO heeft jaarlijks eind augustus en begin september een grote impact op het eiland. Het blijven horen van de gevoelens van inwoners, zowel positief als negatief, is daarom van belang. De evaluatie+ uit 2024 heeft veel inzicht gegeven in de signalen waarmee rekening gehouden moet worden wanneer een eiland met een kleine omvang een groot festival ontvangt. Gelezen de ontwikkelingen vanuit het festival van de afgelopen jaren om onder andere het festival en het dorp meer aan elkaar te verbinden, geven gehoor aan de geuite zorgen. Daarnaast blijkt dat het festival terugkerende bezoekers blijft opleveren, en dat het festival landelijk de aandacht en bezoekers krijgt door de vooraanstaande rol op het vlak van duurzaamheid. Daarom wordt geadviseerd de raad de overweging te laten maken of het van meerwaarde is om nogmaals een dergelijke evaluatie naar ITGWO uit te voeren, aangezien de vraag is hoe de uitkomst nog verder in actie omgezet kan worden.

2.2 De uitgevoerde evaluatie in 2024 betrof een evaluatie+

De evaluatie die in 2024 is uitgevoerd, betrof een uitgebreide evaluatie van het festival waarbij het draagvlakonderzoek onder de inwoners een belangrijk onderdeel was. Na dit onderzoek ontstonden er geruchten dat dit niet ‘waterdicht’ zou zijn en dat inwoners meerdere keren de evaluatie in konden sturen. Dit zou een nieuw onderzoek in 2026 mogelijk noodzakelijk maken. Echter, de professionele onderzoekers van Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd hebben nadrukkelijk gekeken naar de betrouwbaarheid van de ingevulde vragenlijsten. De online vragenlijst is huis-aan-huis verspreid of kon op papier bij het gemeentehuis worden ingevuld. Er is nadrukkelijk gekeken naar dubbele inzendingen en de waarschijnlijkheid van inzenders van buiten het eiland. Door onder andere een straatnamen-controle en het nalopen van de antwoorden met een grote hoeveelheid open antwoorden, heeft er waar nodig een filtering plaats gevonden. Door deze werkwijze is er geen aanleiding om te concluderen dat de antwoorden niet getrouw zijn.

2.3 Het opnieuw uitvoeren van een evaluatie brengt hoge kosten met zich mee

Uit contact met het eerdere onderzoeksbureau blijkt dat een nieuwe evaluatie wordt geschat op ongeveer €20.000. De kosten voor de eerdere evaluatie bedroegen €17.545 incl btw, waarbij door prijsstijgingen rekening gehouden moet worden met hogere huidige kosten. Daarnaast is met het onderzoeksbureau overlegd hoe een nieuwe evaluatie uitgevoerd kan worden. Hierbij wordt voorgesteld om dezelfde onderzoeksperiode aan te houden (januari), waarbij een winstwaarschuwing moet worden gegeven dat het eerdere onderzoeksbureau maar ook andere bureaus met vrij volle agenda’s te kampen hebben.

3.1 Het werkt prettig om met de raad alvast een nieuw ijkmoment vast te leggen

Bovenstaande beschrijving van zowel de opvolging van de aanbevelingen door het festival zelf als door de gemeente, de deugdelijkheid van het vorige onderzoek en de kosten voor (opnieuw) een extern onderzoek geven aanleiding tot het heroverwegen van noodzaak om op dit moment weer een extern onderzoek uit te voeren. Wel kan het raadzaam zijn om alvast te besluiten dat na de editie van 2028 opnieuw met de raad hierover in gesprek wordt gegaan. Dit kan in de vorm van een informatieavond waarin wordt besproken of er op dat moment wel de wens is om een onderzoek uit te voeren en welke vorm dan passend is.

4.1 Het gesprek tussen ITGWO en inwoners kan nog verder worden gestimuleerd

Om meer ruimte te creëren voor communicatie tussen de organisatie van ITGWO en de inwoners, wordt voorgesteld om drie klankbordmomenten voor inwoners te organiseren voorafgaand aan de editie van 2027. Tijdens deze klankbordgesprekken kunnen inwoners, de organisatie van ITGWO en de gemeente met elkaar in gesprek over ervaringen, zorgen en mogelijkheden om het festival voor het eiland te verbeteren. In afstemming met de organisatie van ITGWO wordt in UHK gecommuniceerd over de drie klankbordmomenten waarbij alle inwoners worden uitgenodigd. Er wordt hierbij nadrukkelijk vermeld dat zowel enthousiaste voorstanders als mensen die zorgen of vragen hebben van harte uitgenodigd worden om mee te denken en hiermee het festival voor het eiland te verbeteren.

Kanttekeningen/risico's

2.1 De uitkomst van een dergelijk herhaalonderzoek kan de effecten van afgelopen jaren in beeld brengen en verder duiden

Uit het eerdere onderzoek is gebleken dat er voldoende draagvlak is voor ITGWO. Zowel inwoners als de betrokkenen die zijn geïnterviewd zien meer voordelen dan nadelen. Om het bestaande draagvlak te behouden én vergroten kan het handig zijn om opnieuw een onderzoek uit te voeren om opnieuw in kaart te brengen waar nog aanpassingen mogelijk zijn om tegemoet te komen aan zorgen van inwoners, ondernemers en betrokkenen. Aangezien de aanbevelingen uit de evaluatie+ uit 2024 aan veel onderwerpen raken, is echter de vraag welke overige aanpassingen nog passend zijn.

Uitvoering

Na instemming door de gemeenteraad wordt afgezien van de opdracht uit het coalitieakkoord om nu een evaluatie naar ITGWO uit te voeren.

Communicatie

In afstemming met de organisatie van ITGWO wordt in UHK gecommuniceerd over de drie klankbordmomenten waarbij alle inwoners worden uitgenodigd.

Financiën

Er zijn in de begroting nog geen financiële middelen gereserveerd voor het uitvoeren van een evaluatie. Het voorliggende besluit heeft daarom geen financieel gevolg. Indien de gemeenteraad wel kiest voor het doen van een onderzoek moet er uitgegaan worden van een kostenplaatje van ongeveer €20.000,-.

Juridische Zaken

-

Bijlagen

1. Rapportage evaluatie onderzoek ITGWO - maart 2024 (besproken tijdens raadscommissie 8-4-2024)
2. Extern bijlagedocument evaluatie onderzoek ITGWO – maart 2024 (besproken tijdens raadscommissie 8-4-2024)
3. Presentatie evaluatie onderzoek ITGWO – april 2024 (besproken tijdens raadscommissie 8-4-2024)

4. Memo B&W – rapportage evaluatie ITGWO – april 2024 (besproken tijdens raadscommissie 8-4-2024)
5. Motie Lijst Stuivenga – Beleidsnota cultuur – november 2025 (besproken tijdens raadsvergadering 24-11-2025)
6. Memo B&W – Evaluatie ITGWO – juli 2026
7. Memo ITGWO - Aanbevelingen evaluatie+ ITGWO 2024
8. Memo B&W - Aanbevelingen evaluatie+ ITGWO 2024

Burgemeester en wethouders van Vlieland, 20 oktober 2026
M. Schrier, burgemeester
A. Idema, gemeentesecretaris

De raad van de gemeente Vlieland,

1. heeft het voorstel van burgemeester en wethouders van 20 oktober 2026 gelezen;

Besluit

1. Kennis te nemen van de memo's (bijlage 7 en 8) waarin wordt teruggeblikt op zowel de aanbevelingen aan de gemeente als aan ITGWO uit de evaluatie+ ITGWO 2024;
2. Te besluiten nu geen nieuwe evaluatie naar ITGWO uit te voeren;
3. Na de editie van 2028 met de raad in gesprek te gaan over de wens en de mogelijke vorm van een nieuw onderzoek naar ITGWO;
4. Met de organisatie van ITGWO af te stemmen dat er drie klankbordmomenten voor inwoners worden georganiseerd voorafgaand aan de editie van 2027.

Besloten in de openbare raadsvergadering van 23 november 2026

De griffier, De voorzitter,

G. van Essen M. Schrier